

„Svetlo svieti v tme, ale tma Ho nepohltila“(J 1,5)

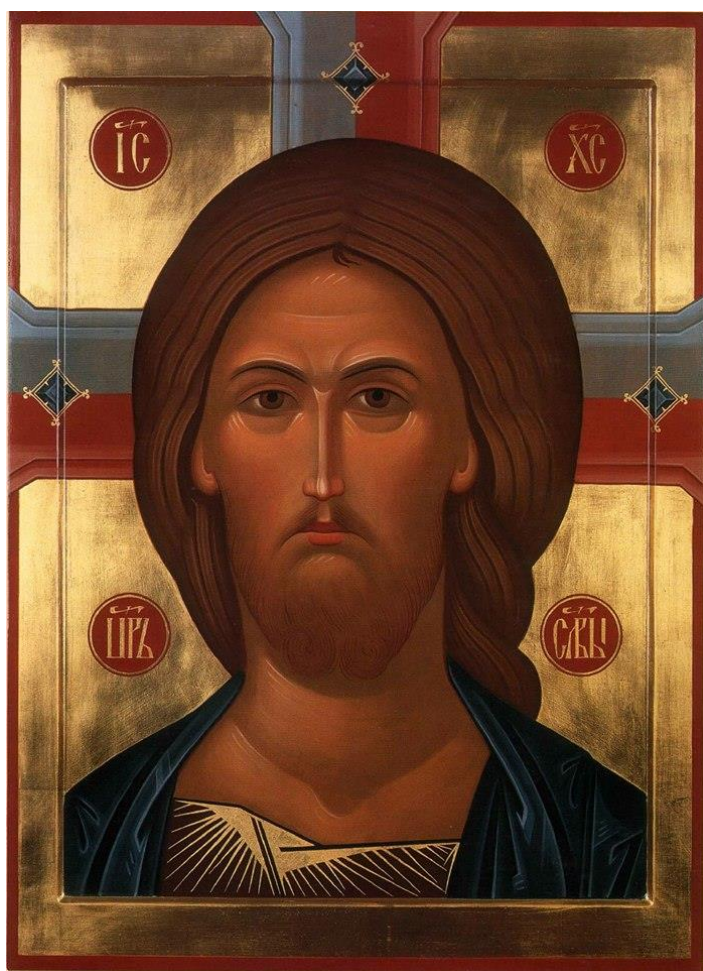
SVETLO PRAVOSLÁVIA

duchovný občasník pravoslávnej cirkevnej obce Banská

číslo

Bystrica
48, rok 2017

*„Ráno vstanem a všetko svieti a žiari,
slnko svieti hore, zvonku
hreje i vo vnútri, srdce je pokojné a
mierne,
všetkých a všetko mám rád a za všetko
oslavujem Boha.*

*Prichádza poludnie a už sa začína
zmrákať.*

*Všetko ma dráždi a rozčuľuje, tu jedno,
tu druhé.*

A na večer, to už je tma.

*Nikoho nemám rád, nikto ma
nerozradostní.*

A to všetko za jeden jediný deň!

*Ale ak sa človek môže zmeniť k
horšiemu,*

tak sa môže zmeniť i k lepšiemu.

*Nikto nech si nezúfa a nevzdáva, nech
nestráca nádej.*

My všetci, keď budeme mať nádej v Boha, budeme spasení.“

Starec Jeroným Eginský (1883 - 1966)

Nositelia ducha

blížni

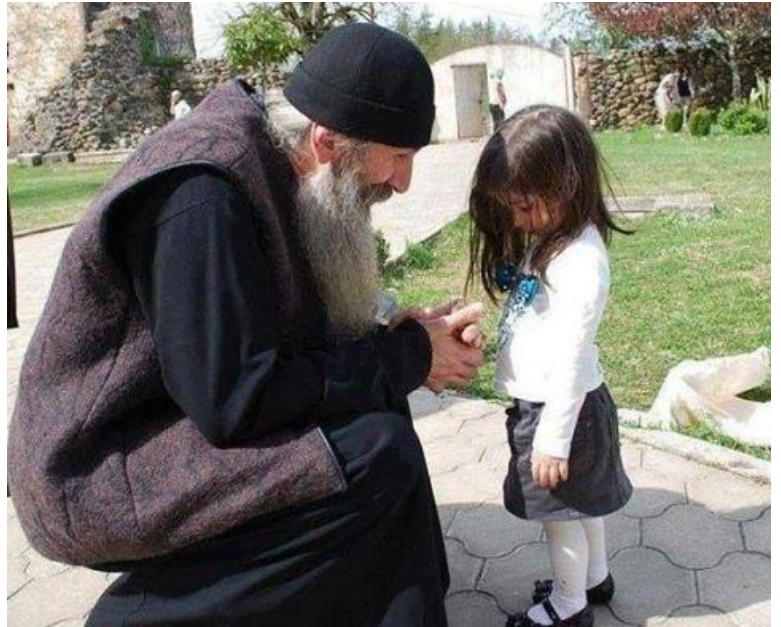
Keď niekto všetkých ľudí vidí dobrými a nikto sa mu nejaví nečistým a poškrvneným, vtedy je jeho srdce naozaj čisté.

ctihodný Izák Sýrsky

Ak si myslíš, že miluješ Boha, ale v tvojom srdci žije nepríjemná myšlienka hoci len k jednému človeku, nachádzaš sa v žalostnom sebaklame.

svätiteľ Ignatij Brjančaninov

schiiigumen Ján:

Stupne duchovného prosperovania sú rôzne, a spoznať duchovné môže len duchovný človek. Najlepšie zo všetkého je všetkých vidieť dobrými a seba najhorším zo všetkých. Ak budeš pozorovať iba seba, práve vtedy sa uvidíš horším od všetkých...

Odsudzovanie je veľké zlo. Tí, čo súdia, zachvacujú Boží súd a Pán dopúšťa, aby takíto ľudia padali do rovnakého hriechu, ktorý sami odsudzujú. Príčinou odsudzovania je nevnímový, roztržitý život. Poriadne sa zapozerať do svojho srdca, koľko v ňom nájdeš rôznej hniloby.

Svätí Otcovia píšu: „*Prikry hriechy blížneho. Aj Pán prikryje tvoje hriechy*“.

Pán pre svoje milosrdenstvo miluje hriešnikov a odpúšťa im. A ty, sama hriešna, chceš vyhrešiť svoju krstnú dcéru. Beztak to má ťažké a ty jej to chceš sťažiť ešte viac. Svätí Otcovia sa k hriešnikom správali veľmi blahosklonne a hovorili: „*Ak uvidíš hrešiacich, prikry ich svojím odevom, choď ďalej a neodsudzuj ich*“. Mnoho príkladov a rád by som mohol uviesť zo Svätého Písma a svätých Otcov, ale myslím si, že postačí ti aj to, čo som napísal. Spomeň si na svoje mladé roky, ako ti vtedy bolo ťažko zdržať sa od podobných prirodzených hriechov. Teraz v starobe si už zabudla na svoje predchádzajúce roky a prísne odsudzuješ mladých. Modli sa za ňu a správaj sa k nej čo

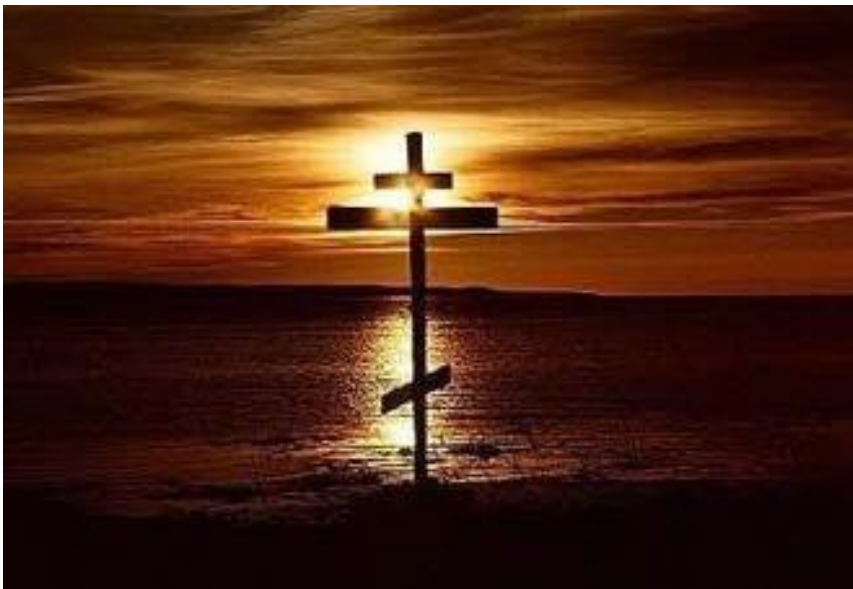
najláskavejšie. S takýmto prístupom nezahrešíš.

...snaž sa, aby si k nikomu nebol nevraživý, lebo od blížneho závisí život a smrť.

Snaž sa podľa možnosti plniť Božie prikázania. Nikoho v ničom neodsudzuj a nebudeš odsúdená. Ak sa budeš pozorovať, samozrejme, nájdu sa hriechy, ktoré ti nedajú príčinu odsudzovať iných.

Snaž sa, aby si s nikým nebol v nepriateľstve, ináč tvoja modlitba nebude Bohu príjemná a dokonca ti poslúži k hriechu. Ako nám potom odpustí Boh, keď sami neviem odpúšťať?

Tak ty vidíš nedostatky kňazov, ale pozri sa na seba, ako sa modlíš ty. Koľkokrát

prestojíš bohoslužbu v snívaní o veciach tohto sveta!

...Ctihodný Efrém Sýrsky sa modlil: „*Naozaj, Pane a Kráľ, daj mi spoznať moje hriechy a neodsudzovať môjho brata*“. Veľký otec veľmi dobre poznal a chápal ťažobu hriechu odsudzovania a obrovskú cnosť neodsudzovania.

igumen Nikon:

Hriech proti blížnemu veľmi ťažko dolieha na svedomie. Ale Pán odpúšťa takéto hriechy iba vtedy, ak sa s blížnymi zmierime.

Ani jeden hriech nie je taký ťažký, ako urážka človeka. Dokonca aj keď urazíš nie úplne vedome, je veľmi ťažko odčiniť tento hriech.

Všemožne sa snažme neuraziť blížneho, lebo ľahšie je zmieriť sa s Bohom, než s blížnym.

...nepriateľstvo všetko naše snaženie činí zbytočným. Ani modlitby, ani pokánie, ani milodary neprijme Boh od človeka majúceho nenávisť k blížnemu.

Pri nenávisti, pri zlo pamätlivosti, pri seba ospravedlňovaní, pri odsudzovaní niet sklúčeného srdca ani pokory. Oheň a ľad nemôžu existovať spolu.

Pros Pána o milosť a pamätaj na duchovný zákon: akou mierou meriaš, takou bude vymerané aj tebe. Všetkým odpusť, aj tebe bude odpustené. Ku všetkým buď milostivá a aj k tebe bude Boh milostivý.

...aký vzťah máme my k blíznym, taký bude mať Pán k nám v deň súdu...

Keď sa trochu spoznáte, pochopíte svoju nemohúcnosť stať sa takou, akou by ste mali byť, prestanete hocikoho odsudzovať a ním opovrhovať.

Nikoho neodsudzujte, poľutujte každého hriešnika, lebo aj jeho miluje Pán a chce ho zachrániť ako vás. Nesmieme

odsudzovať a opovrhovať tým, koho ospravedľňuje a miluje Pán.

Nemôžeme milovať Boha a pritom sa zle správať hoci len k jednému človeku. Je to úplne samozrejmé. Láska a nevraživosť nemôžu prebývať v jednej duši. Ak v nej bude láska k blíznym, zrodí sa v nej aj láska k Bohu. Aj jedna, aj druhá sú tajomné a ďaleko nie sú tým, čo poznáme zo vzťahov „starého človeka“.

...ctihodný Pimen Veľký hovoril, že naša spása je v blíznom, teda v láske k blíznemu. Odtiaľto by mali všetci začínať...

Všetkých ľutuj, lebo všetci trpia jednou chorobou – vzdialili sa od Pána a padli do pôsobnosti nepriateľa.

V nikom z nás niet hrdinstva. Všetci sme malí, všetci sa bojíme väčších ťažkostí. Všetkých je potrebné ľutovať a všetkým úprimne želať a konať dobro. Akou mierou vymeriame, takou aj nám bude vymerané, ako tu, tak aj v budúcom živote.

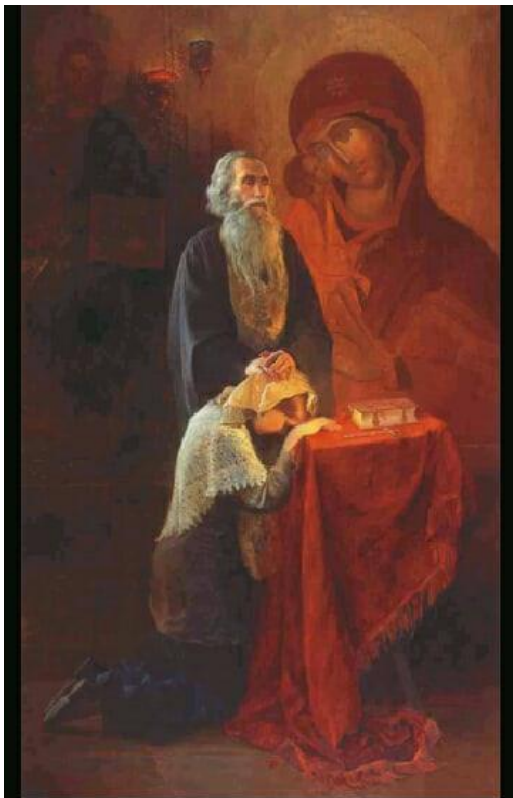
Ak chceme, aby sa niekto prekonal a zmenil svoj vzťah k nám, musíme skôr, ako ten dotyčný človek, zo svojho srdca úplne vyhnať nepriazeň k nemu. Pán to potom oznámi jeho srdcu. Naši nepriatelia sú naši drahí, no zadarmo vychovávajúci učítelia.

Bez pokoja medzi ľuďmi... nemôže byť kresťanstva iba sebaklam.

...je hrozné žiť a tým viac umrieť v nepriateľstve. Žiadna pozemská pravda nemôže ospravedlniť nepriateľstvo. Hovorím „pozemská“, pretože vnútorný a vonkajší pokoj nám dá iba nebeská pravda.

Ak zomriete v nepriateľstve (nedaj Boh), vedzte, že všetky vaše dobré skutky a všetka nádej na záchranu zahynú. Dostanete sa do rúk sejúcich nepriateľstvo. Božie kráľovstvo je kráľovstvom lásky a pokoja. Nepriateľstvo doň nemôže vstúpiť.

Pokiaľ sa človek považuje za lepšieho, dôstojnejšieho od iných, nikdy nezíska ani dojatosť, ani plač a nebude stúpať po duchovnom rebríku. V duchu by sme mali ležať pri nohách Pána a odhaľovať pred Ním každé svoje nepotrebné pohnútky duše a tela, nehanbiť sa a zakrývať sa figovým lístím seba ospravedlnenia.

...príznakom uvedomenia si svojich hriechov a pokánia v nich je neodsudzovanie blížnych.

Pokiaľ sa nebudeš vo svojom srdci trápiť pre svoje hriechy a nebudeš odpúšťať blížnym ich hriechne pády, nebudeš kresťankou podľa ducha. Zatváraj oči nad hriechmi iných a ak sa to nedá, tak sa modlí za hrešiacich, ako za seba, aby im Pán odpustil, potom

získaš milosť od Pána...

Cez blížnych sa kráča k centru (Bohu). Alebo, dva kroky k blížnemu sú jedným krokom k centru. Toto je správna a bezpečná cesta. Kráčať priamo k centru a myslieť si, že sa tým tak sami priblížime aj k blížnym – nie je v našej moci ani vecou našich čias.

Vo vzťahu k priateľstvu poviem, vysoko si ho cenili ako dávne národy, tak aj Sväté

Písmo. Má svoje stupne, ako viera či láska. Od ledva tlejúcej iskry až po silu spôsobilú prenášať hory nahromadené našou samoľúbosťou a utápať ich v mori milosrdenstva a trpenia (nosenia) nedostatkov iného „ja“. Vášeň nevidí nedostatky iných, preto ju tiež voláme slepou. Priateľstvo

a láska vidia všetko, ale prikrývajú ich a pomáhajú iným zbaviť sa ich, prekonať, zdvíhať sa zo stupienka na stupienok. Priateľstvu je vlastný element lásky, ako svetlu teplo... A nakoniec v Božom kráľovstve sa láska a priateľstvo strácajú či zlievajú do nekonečnosti Božej lásky, ako plamene lúčov pri jasnom slnku.

Podľa mňa by sme sa k ľuďom mali správať tak, ako lekár k chorým. My všetci trpíme všetkými chorobami. Len u jedných sa viac vystfka jedna a u iných zase druhá choroba.

Keď na teba doľahne pocit nepriateľstva a odsudzovania, hovor si: aká budem pred Bohom s takýmto pocitom? A okrem toho: či som ja dokonalá?

Je nám dané prikázanie v blížnom vidieť dobro, vtedy všetkým bude lepšie... Mne osobne toto vždy pomáhalo, osobitne však myšlienka, že pred Božou tvárou som tisíckrát horší než môj blížny.

Existuje vôbec priateľstvo? Áno! Nieкто niekoho nazýva priateľom, ale pri určitej a nevyhnutnej podmienke: „*Vy ste moji priatelia, ak konáte, čo vám prikazujem*“ (Jn 15, 14). Splnenie tejto podmienky tajomne zjednocuje do jedného ducha jej vykonávateľov s jej Vysloviteľom a činí ich priateľmi. To je skúsenosť. V takomto priateľstve nám však prekážajú naše vášne, kvôli ktorým sme pripravení ochladnúť, pohádať sa, ba dokonca úplne roztrhnúť priateľstvo. Nech sa nám to nestane!

Je potrebné vážiť si priateľstvo a všetko pretrpieť, len aby sme sa neodlúčili od jednomyselného, srdečne oddaného človeka.

Na základe priameho prikázania by sme sa k blížnym mali správať so súcitom a láskou podľa miery svojich síl. Je to nevyhnutná povinnosť, bez ktorej nemôžeme stúpať v pred k „pocte vyššieho povolania“.

igumenija Arsenija:

Vášne sa niekedy úporne držia v našom srdci a panovačne v ňom pôsobia mimo našej vôle, ba niekedy aj proti nej. Pán im tak dovoľuje mučiť nás, aby sme si úplne uvedomili svoju nemohúcnosť, aby

sme sa v duchu pokorili, aby sme pohľadali sily v jedinom silnom a jedinom svätom našom Bohu. ...Nezúfajte, ale zakaždým sa pokorte duchom a dajte si predsavzatie vydržať a v trpení plniť Božiu vôľu a Jeho sväté prikázania. Poznávajúc svoju slabosť prichádzajte aj k poznaniu slabosti blížneho.

Keď v sebe nemôžete premôcť svoje vášne, keď ich z Božej milosti v sebe vidíte a želáte si zbaviť sa ich, keď sa so sebou trápите, ako môžete od blížneho vyžadovať niečo nad jeho schopnosti? Poznajte túto chorobu, ktorá je všeobecná nás všetkých, a snažte sa odpustiť blížnemu, zmierte sa s ním a znášajte jeho nedostatky.

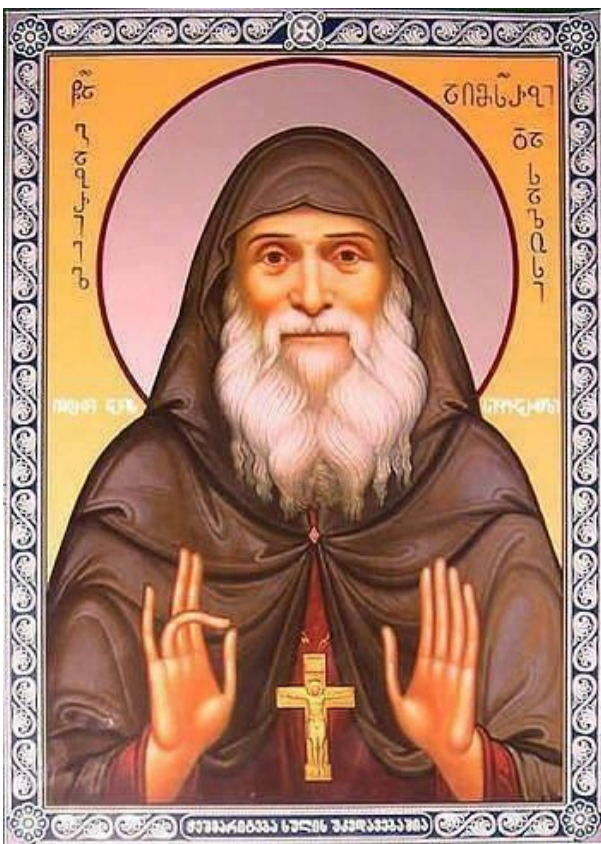
schiiigumenija Ardaliona:

Keď sa naučíš milovať seba, potom dokážeš milovať, ako sa zdá, aj blížneho. No seba milujeme s pôžitkom, ale blížneho milujeme iba kvôli vášňam.

preložil

Marek Ignacik

Vedomosti ťa nespasia

Stalo sa, že prepodobný Gabriel sa rozprával so skupinou mladých ľudí. Pýtal sa ich, že či vedie, čo je prekážkou toho, že modlitby nedochádzajú k Bohu, nie sú vypočuté?

Každý niečo povedal. Jeden že nesústredenosť, druhý povedal, že myšlienky, ktoré prichádzajú počas modlitby, miešajú úpenlivej modlitbe.

Otec Gabriel im hovoril, že nie je to tak, lebo myšlienkam nezabrániš, oni prichádzajú každému, aj tomu najskúsenejšiemu v modlitbe, ale dôležité je ich neprijímať, nezadržiavať ich, ako o tom hovorí

prepodobný Siluán: „Ako ľudia vchádzajú do domu a vychádzajú z neho, aj myšlienky od

zlých duchov prichádzajú a znovu môžu odísť, ak ich neprijmeš“.

Zrazu pristúpil k nim istý mladý človek a poprosil otca Gabriela, aby mu dal požehnanie na modlitbu. Otec, ako prozorlivý Boží človek, videl do duše toho mladíka a chcel ho vyskúšať.

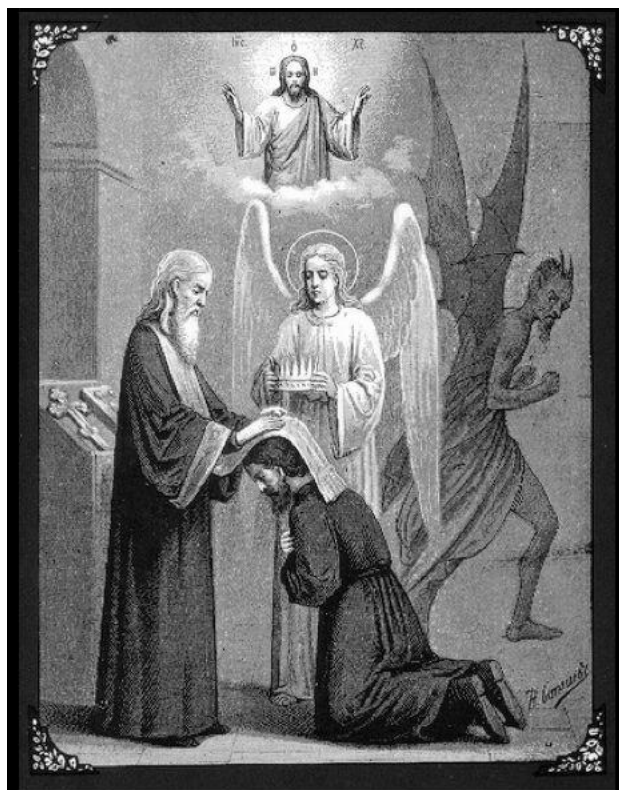
Povedal mu teda:

- Dobre, požehnám ti na modlitbu, ale najprv pomôž mi v istej veci...

Mladík rázne odpovedal:

- Nemôžem, lebo idem sa modliť.

Mladý muž sa vzdialil, a otec Gabriel hovorí skupine ľudí: Vidíte, tento muž sa teraz bude hodiny modliť, ale nebude mať z toho žiaden osov. Prítomní sa udivene pozerali a pýtali sa, že prečo?

Otec Gabriel im to vysvetlil:

Tento človek má naplnenú hlavu vedomosťami a pravidlami, ale jeho srdce je prázdne!

Môže byť, že si si nazhromaždil mnoho vedomostí, poznáš teológiu, filozofiu, dogmatiku, možno niektoré pasáže až naspamäť, ale keď tvoje srdce je prázdne, to všetko ti nič neosoží. Pusté vedomosti ešte nikoho nespasili. Poznať teóriu, a mať prázdne srdce, je ako keby si sa chcel napiť z vyschnutého prameňa.

Len si pomysli: koľko jednoduchých ľudí, ktorí boli negramotní, nepoznali teológiu, dogmatiku, ani filozofiu, ale stali sa svätými! Pýtaš sa, ako je to možné? Tak, že vo svojom srdci nosili Boha, teda lásku – nie nezriadenú túžbu a žiadostivosť tela, ale čistú Lásku, ktorou je sám Boh. Preto predtým, než sa púšťaš do študovania rôznych vied a náuk, pomysli si, že najprv musíš mať v srdci Boha, ktorý ti môže odkryť správne chápanie všetkého toho, čo sa práve chystáš naučiť. A takto, nikdy sa nebudeš pýšiť získanými

vedomosťami, lebo si uvedomuješ, že všetko to, čo máš, je dar od Boha a nie sú to tvoje zásluhy.

Otec Gabriel dodal: mohol urobiť tento človek dobrý skutok, a tak by Boh požehnal jeho prosbe počas modlitby. Takto sa však zbavil požehnania, ktoré by mu prišlo v dôsledku konania dobra, - o čo som ho prosil, - a teraz sa bude modliť celých päť hodín s prázdny srdcom, bezvýsledne.

/ z rozprávania o. Gabriela a súdobého príkladu spracoval -sf- /

Skry si svoju radosť vo svojom srdci, aby sa o tom nedozvedel diabol, a v dôsledku tvojej nepozornosti neukradol tvoju radosť cez nejaké pokušenie.

Podobne postupuj aj v zármutku, aby keď sa diabol dozvie o príčine tvojho zármutku, ti ho nezväčšil. Keď rovnako v radosť či v zármutku sa nachádzaš vo vyváženom stave, diabol nevie nič o tom, čo sa deje v tvojom vnútri, preto ani nevie, ako má s tebou bojovať.

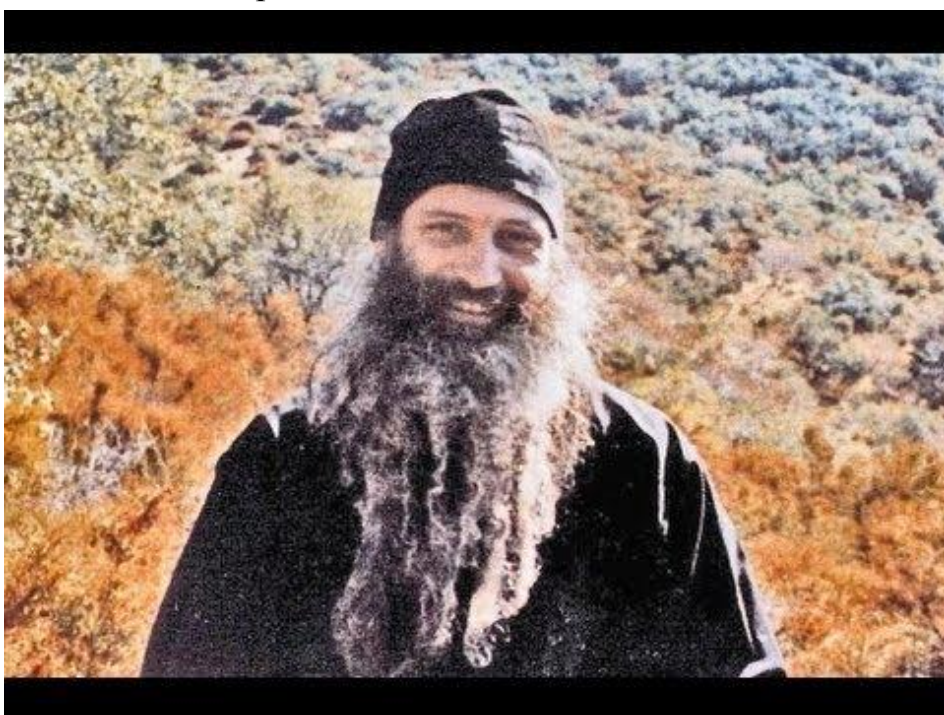
Jeroschimonach Serafim Rose: Prečo je dôležité mať pravoslávny svetonázor a prečo je ho ťažšie vybudovať dnes ako v minulých storočiach

V minulých storočiach, napríklad v 19. storočí v Rusku, bol pravoslávny svetonázor dôležitou súčasťou pravoslávneho života a bol posilňovaný životom naokolo. Nebolo o ňom potrebné hovoriť ako o nejakej oddelenej veci. Žili ste pravoslávie v harmónii s pravoslávnu spoločnosťou okolo vás a mali ste pravoslávny svetonázor, poskytnutý Cirkvou a spoločnosťou. V mnohých krajinách vyznávala pravoslávie samotná vláda. Pravoslávie bolo strediskom verejných funkcií a samotný panovník bol prvým medzi pravoslávny laikmi,

ktorý mal zodpovednosť dávať kresťanský príklad všetkým svojim poddaným. V každom meste boli pravoslávne chrámy. V mnohých z nich sa konali bohoslužby každý deň, ráno aj večer. Vo všetkých veľkých mestách sa zároveň nachádzali monastiere. Nachádzali sa aj v mnohých menších mestách, tiež mimo miest, na vidieku, v púšťach a v divočine.

V Rusku bolo viac ako 1000 oficiálne založených a vedených monastierov. Mníšstvo bolo akceptovanou súčasťou života. K iným príkladom pravoslávneho života treba povedať, že ľudia, ktorí putovali z monastiera do monastiera, či bláznov pre Christa, mala väčšina rodín. V takmer každej rodine bol niekto, kto bol mních alebo mníška – sestra alebo brat, ujo, starý otec, bratranec, sesternica a podobne. Celý spôsob života bol preniknutý pravoslávnym typom ľudí, pre ktorých bolo mníšstvo centrom. Pravoslávne zvyky boli súčasťou každodenného života. Väčšina kníh, ktoré sa bežne čítali, boli pravoslávne. Samotný každodenný život bol pre väčšinu ľudí náročný. Aby ľudia prežili, museli tvrdo pracovať. Životné vyhliadky neboli veľké, smrť bola častou realitou. Toto všetko posilnilo cirkevné učenie o realite a o blízkosti druhého sveta.

Žiť pravoslávny život za takých okolností bolo vskutku to isté, ako mať pravoslávny svetonázor, a preto bola veľmi malá potreba o tom niečo hovoriť.

Naopak, dnes sa toto všetko zmenilo. Naše pravoslávie je iba malým ostrovčekom

uprostred sveta, ktorý funguje na úplne odlišných princípoch. Každý deň sa tieto princípy posúvajú k horšiemu. Takto sa čím ďalej, tým viac od neho odcudzujeme. Mnohí ľudia sú v pokušení rozdeliť svoj život do dvoch úplne odlišných kategórií. Jedna je náš každodenný život, ktorý vedieme v práci s priateľmi vo svetskom prostredí, a druhá je pravoslávie, ktoré

žijeme počas nedeľ a v iné dni v týždni, ak si na to nájdeme čas. Ak sa bližšie pozrieme na svetónázor takejto osoby, týka sa zvyčajne príšernej kombinácii kresťanských hodnôt s hodnotami svetskými, ktoré sa jednoducho nedajú zlúčiť. Účelom tohto výkladu je ukázať vám, ako si človek žijúci v dnešnej dobe môže vytvárať vlastný svetónázor z viacerých častí, aby z nich vytvoril úplný pravoslávny svetónázor.

Pravoslávie je život. Ak nežijeme pravoslávie, nie sme jednoducho pravoslávni bez ohľadu na formálne presvedčenie, ktoré môžeme vyznávať. Život v súčasnom svete sa stal veľmi umelým, veľmi neistým a veľmi mätúcim. Je pravda, že pravoslávie má vlastný život, ktorý ale nie je až

tak vzdialený od života okolitého sveta, čiže aj od života pravoslávneho kresťana. Dnes do pravoslávneho života vnikol určitý druh neistoty a zmätku. V tejto rozprave sa pokúsime pozrieť na súčasný život a na život pravoslávny, aby sme zistili, ako môžeme lepšie plniť našu kresťanskú povinnosť, viesť duchovné životy, dokonca aj v týchto strašných časoch a mať pravoslávny kresťanský pohľad na celý dnešný život, ktorý nám umožní prežiť tieto časy s našou vierou neporušenou.

Súčasný život sa stal abnormálnym. Ktokoľvek, kto sa pozrie na náš súčasný život z perspektívy bežného života, ktorý žili ľudia v skorších časoch, napríklad v Rusku, Amerike alebo ktorejkoľvek inej krajiny západnej Európy v 19. storočí, je zasiahnutý skutočnosťou, akým abnormálnym sa súčasný život stal. Celá predstava o autorite a poslušnosti, slušnosti a zdvorilosti, verejnom a súkromnom správaní sa, sa drasticky zmenila, obrátila hore nohami, s výnimkou niekoľkých izolovaných skupín ľudí, zvyčajne sa to týka nejakého druhu kresťanov, ktorí sa snažia zachovať si takzvaný „staromódny“ spôsob života.

Náš súčasný abnormálny život sa dá označiť ako skazený a rozmazaný. S dnešnými deťmi sa už od ich narodenia bežne zaobchádza ako s malým božstvom. Ich rozmary sú zabezpečené, ich túžby sú naplnené, sú obklopené hračkami, zábavou a pohodlím. Deti nie sú naučené a vychovávané podľa prísnych zásad kresťanského správania. Ich vášne sa nechávajú voľne rozvíjať ktorýmkoľvek smerom. Zvyčajne stačí, aby dieťa povedalo „Chcem to!“ alebo „Nebudem to robiť!“ a jeho úslužní rodičia sa pred ním sklonia a ustúpia mu. Možno sa to nedeje celý čas vo všetkých rodinách, ale deje sa to dostatočne často nato, aby sa to stalo pravidlom pri súčasnej výchove detí. Tomuto vplyvu úplne neunikli ani rodičia s najlepšimi úmyslami. Napriek tomu, že sa rodičia snažia vychovávať svoje dieťa prísne, susedia robia úplný opak. Rodičia to musia pri výchove dieťaťa vziať do úvahy.

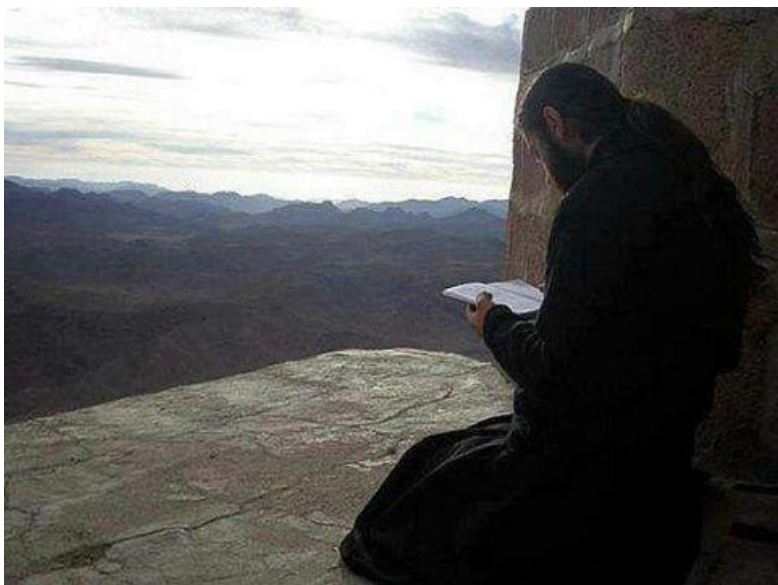

Takéto dieťa dospeje, prirodzene sa obklopí vecami, na ktoré bolo zvyknuté v detstve, čiže pohodlím, zábavou a hračkami pre dospelých. Život sa stal neustálym hľadaním “zábavy”. Mimochodom, toto slovo je v akejkol'vek inej slovnej zásobe neznáme. Napríklad, v 19. storočí v Rusku alebo v akejkol'vek inej serióznej civilizácii by nepochopili, čo toto slovo znamená. Život je neustálym hľadaním “zábavy”, ktorá je bez akéhokoľvek vyššieho významu prázdna. Návštevník z akejkol'vek krajiny 19. storočia, ktorý by sa pozeral na naše obľúbené televízne programy, zábavné parky, reklamy, filmy, hudbu a každý iný aspekt našej populárnej kultúry, by si myslel, že narazil na krajinu imbecilov, ktorí stratili všetok kontakt s bežnou realitou. Často však na to neberieme ohľad, pretože v takejto spoločnosti žijeme a zdá sa nám to ako samozrejmosť.

Niektorí svedkovia súčasného spôsobu života nazývajú mladých ľudí „JA generáciou“ a našu dobu „vekom narcizmu“, ktorý sa vyznačuje uctievaním seba a obdivovaním seba samého, čo

zabraňuje rozvoju normálneho ľudského života. Iní hovoria o „plastickom“ vesmíre alebo svete fantázie, v ktorom dnes žije množstvo ľudí, ktorí nemôžu čeliť alebo sa vyrovnáť s realitou okolitého sveta alebo s problémami vo svojom vnútri.

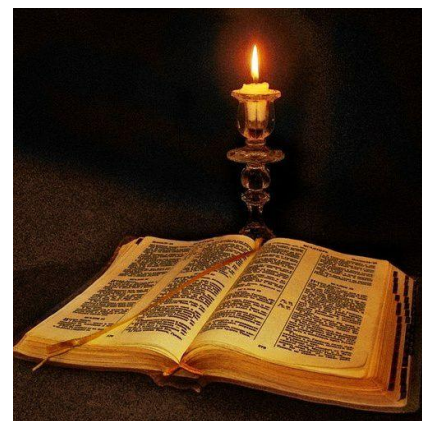
Keď sa „JA generácia“ obráti k náboženstvu, čo sa v posledných desaťročiach deje veľmi často, zvyčajne ide o umelú alebo fantazijnú formu náboženstva. Vzniká tak náboženstvo „sebarozvoja“, kde sa vlastné JA stáva objektom uctievania, ďalej vymývania mozgov a kontrole mysli, božských guruov a swamov, honby za UFO a „mimozemskými“ bytosťami. Vzniká tak náboženstvo abnormálnych duchovných stavov a pocitov. Nebudeme tu rozoberať všetky tieto javy, ktoré sú väčšine z vás určite známe, no dotkneme sa len toho, ako tieto veci vplývajú na pravoslávny duchovný život dneška.

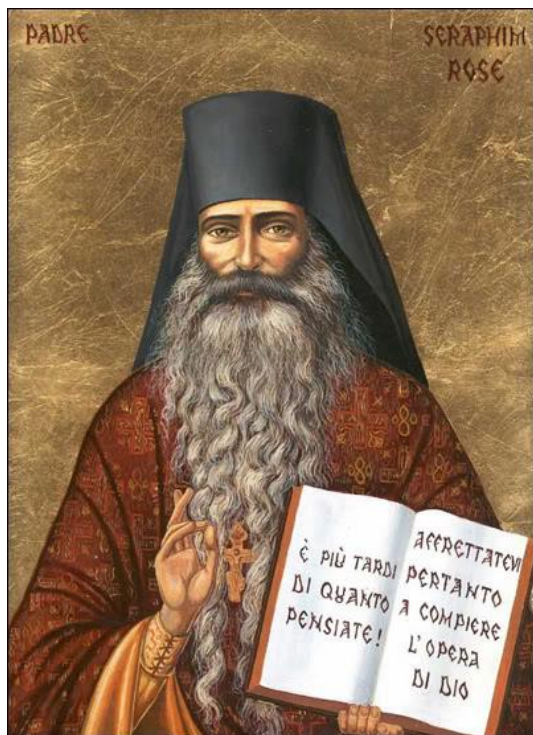
Je dôležité uvedomiť si, že ak sa dnes snažíme viesť kresťanský život, svet sformovaný našimi rozmazanými časmi kladie nároky na dušu, či už v náboženstve, alebo v sekulárnom živote, a tieto požiadavky nemôžeme nazvať inak ako totalitné.

Ľahko to môžeme pozorovať v mysle vymývajúcich kultoch, o ktoré bol najmä v posledných rokoch veľký záujem zo strany verejnosti a ktoré vyžadujú absolútnu oddanosť samozvanému „svätcovi“. Je to vidieť aj vo svetskom živote, kde sa človek stretáva nie s individuálnymi pokušeniami tu a tam, ale je neprestajne konfrontovaný stavom pokušenia, ktorý na jedinca útočí. Či už v podobe hudby v pozadí, ktorú počuje v obchodoch, v reštauráciách, skrze reklamné pútače a plagáty na uliciach, skrze rockovú hudbu, ktorá sa dostáva aj na lesné cestičky, kempingové miesta alebo v samotnej domácnosti, kde sa televízor častokrát stáva skrytým pánom a diktuje súčasné hodnoty, názory a chute. Ak máte malé deti, viete, ako veľmi pravdivé to je. Keď deti niečo videli v televízii, je ťažké bojovať proti tomuto novému názoru, ktorý dostali od televízie ako novej autority.

Posolstvo tohto všeobecného pokušenia, ktoré útočí na dnešných ľudí, je celkom jasné vo svojich svetských formách, ale vo svojich náboženských formách je zvyčajne viac skryté. Ži pre súčasnosť, užívaj si, relaxuj, urob si pohodlie. Za týmto posolstvom je ďalší, zlovestnejší podtón, ktorý sa otvorene hlása iba v oficiálne ateistických krajinách, ktoré sú v tomto smere o krok pred slobodným svetom. Mali by sme si skutočne

uvedomiť, že to, čo sa deje v dnešnom svete, je veľmi podobné, či už sa to deje za železnou oponou alebo v slobodnom svete. Existujú rozličné varianty, ale útok s cieľom dobyť našu dušu je veľmi podobný. V komunistických krajinách, ktoré majú oficiálnu doktrínu ateizmu, hovoria celkom otvorene, že máme na Boha a na akýkoľvek iný život okrem súčasného

zabudnúť, že z duše máme vyhnat' všetku bázeň a úctu k Bohu a k svätým veciam. Na tých, ktorí ešte veria v Boha staromódny spôsobom, sa pozerá ako na nepriateľov, ktorých treba vyhladiť. Človek by mohol vziať ako symbol našich bezstarostných, zábavy milujúcich, seba uctievajúcich čias, náš americký „Disneyland“, ak áno, nemali by sme prehliadnuť, že v pozadí sa nachádza zlovestnejší symbol, ktorý ukazuje, kam sa v skutočnosti „JA generácia“ uberá. Do sovietskeho gulagu, do reťazí koncentračných táborov, ktoré riadia život takmer polovici svetového obyvateľstva.

Pokračovanie nabudúce

Preložili pravoslávni katechumeni

(Prednesené roku 1982 v Monasterii sv. Hermana v Platine, štát Kalifornia, USA.)

Preložené z <http://deathtotheworld.com/articles/the-orthodox-worldview/>

Ruský preklad (aj s mp3) https://azbyka.ru/otechnik/Serafim_Rouz/pravoslavnoe-mirovozzrenie/

Moderná skúsenosť s prechádzaním mýtnic

Jeromonach Roman (Kropotov)

Pokračovanie z minulého čísla

Časť 4:

Ešte jeden sa pobral do neba.

Čo hovoríš, okamžite prejdi k nám, alebo sa ospravedlníš?

Odpovedaj!

Vykriekli ako fantastické zvieratá z nejakej starodávnej gréckej básne. Zachvátil ma neuveriteľný úžas. Pri pohľade do všetkých očí tohto čierneho, chlpatého zla, som bol v paralyzujúcom onemení. Snažil som sa schovať za mocné chrbty svojich nebeských spoločníkov, trasúc sa ako zviera z očakávania nevyhnutnej porážky.

Ako som sa neskôr dozvedel, toto bola prvá mýtnica – mýtnica prázdnoslovia. Na nej musí človek odpovedať na všetky svoje verbálne hriechy, akákoľvek nech sú. Môj Bože, ako som ja na toto nebol vôbec pripravený. V dave démonov som uvidel akýsi pohyb. Oni čosi pripravovali a prinášali. Ich malé čierne oči pálili skrz mňa. Zdalo sa, že sú pripravení okamžite na mňa zaútočiť a roztrhať ma. Bez ohľadu na to, koľko by len človek čítal na zemi o démonoch, nikdy sa nebude môcť poriadne pripraviť na stretnutie s jeho najhoršími nočnými morami.

Po otvorení akýchsi zvitkov ma napadli tvrdými otázkami:

Tu si blábolil po celý čas.

Tu si sa rúhal.

Spomínaš si, čo si povedal tejto osobe? A tejto?

Spomínaš si na tento žúr?

Pamätáš si, čo si spolu s nimi povedal v lese?

Vyriekol si toto slovo 598876 ráz!

Čo si hovoril v chorobe, odpovedaj!?

Zmietol si týchto ľudí, pamätáš? Svojimi slovami si ich priviedol k odsúdeniu a ohováraniu!

Spomínaš si na túto anekdotu? Títo ľudia môžu potvrdiť, že si ju povedal. Vieš, koľko takýchto u teba bolo?!

Tu v chráme si vari nepamätáš, čo si povedal o tomto kňazovi?

A tento deň - pamätáš si ho? Nehovor, že si ho nepamätáš!

Čo si povedal na autobusovej zastávke?

Spomínaš si na tento trh, nezabudol si na tento rozhovor? Čo si povedal?

Čo si na neho kričal do okna?

Spomínaš si na toto?! A tieto slová?

Spomínaš si na túto drzosť? A na tohto človeka? Ako si ho nazval, čo si mu povedal?!

Čo je to za ticho!

On vyriekol Božie meno nadarmo!

Odpovedaj, ty biedny človek!

Bola to skutočná nočná mora, ktorá sa nedá nijako opísať! Napadli ma, ako prokurátor s nezvratnými dôkazmi. A najhoršia vec bola, že na mnohé nimi povedané som si ja naozaj spomenul.

Predstavili mi všetky moje rozhovory, všetky moje obscénne anekdoty, vtipy, nadmerný smiech. Oni oživil v mojej pamäti všetky situácie, keď som bol podnecovateľom alebo inšpirátorom zbytočných rozhovorov, keď som bol príčinou hriechnych slov pre druhých, keď som podporoval zlé rozhovory. Oni nazvali menom všetkých tých, ktorým som od modlitby odvrátil a dotlačil k ohováraniu. Spolu s mojimi

dospelými hriechmi oni mi predstavovali moje dospievanie. Slová a konverzácie, ktoré som povedal, keď som mal sedem, osem rokov, a ktoré už nenávratne zmizli z mojej pamäti a života, no, ktoré, ale, bohužiaľ, boli starostlivo zhromažďované a zaznamenávané do pamäte tých, ktorí nepoznajú odpustenie a žijú nádejou na úplné zničenie ľudstva. Tieto beštie predstavovali presný počet z každej nadávky, akú som kedy povedal. Oni dokonca ukazovali na tvárach, ako som sa tváril, keď som to hovoril, a chichotali sa popritom... Vedeli nielen moje nadávky, ale aj to, koľkokrát som naprázdno vyslovoval meno Božie. Medzi nimi som videl staršieho, ktorý sedel na nejakom vyvýšenom mieste, a hádzal na mňa škaredé pohľady. Prikazoval im gestami, aby hovorili, a triumfálne sa smial, keď sa objavilo ďalšie obvinenie.

Anjeli stáli s vojenským výrazom a ospravedlňovali ma. Niekedy povedali, že tento hriech bol mnou už vyspovedaný, niekedy zjavne odmietali povedané démonmi ako falošné. Ale niekedy nemohli povedať nič. A toto bola pre mňa najhoršia vec. Pozrel som sa na nich, čakajúc na akékoľvek slovo, ale neexistovalo (pre mňa) žiadne ospravedlnenie.

Nech sa zodpovedá za svoje slová!

Majú to aj napísané – Zo svojich slov budete odsúdení! Pre koho je to napísané? Alebo je slovo Božie prázdny zvuk!

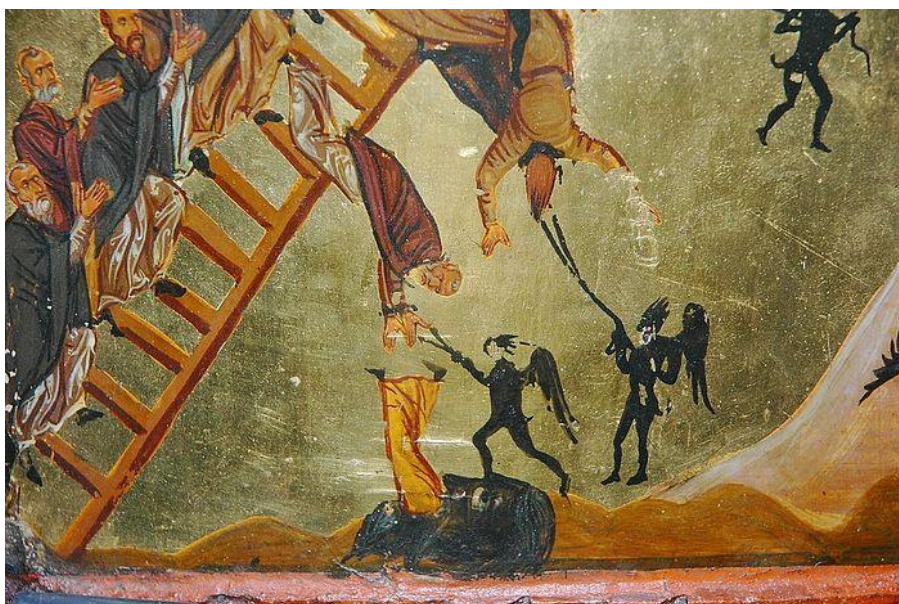
Dajte nám to! On je náš! Zavrčalo knieža na tróne.

Ale Anjeli na to slávnostne vyhlásili:

Nie je pre to Božie dopustenie!

Čo?! Akože nie? Dajte nám to!

Kde je spravodlivosť? Prečo sme sa potom vôbec namáhali?!

On neodpovedal za to, čo urobil!

Možno aj nás potom pustíte do raja!

Ale anjeli nerešpektovali ich odpoveď a už sme sa dvíhali ďalej, zanechajúc za sebou závistlivý beštiálny rev a rinčanie čelústí.

Keď som trochu prišiel späť ku svojim zmyslom, prehovoril som:

Bolo to strašné! Ako je možné dať odpoveď pre každé slovo?

Ak sa pozná cena slov a to, s čím sa príde čeliť na mýtniciach, tak je to možné, odpovedal Anjel. - A ak nemáte bázeň pred Bohom, potom tu (na tejto mýtnici) človek nenájde ospravedlnenie.

Vtedy som nerozumel, ale keď som sa vrátil, uvedomil som si, že už na prvej mýtnici som sa mohol rozlúčiť s mojimi Anjelmi a zmiznúť navždy v beznádejnej oblasti zabudnutia.

Nebolo to tak dlho po prvej muke, keď bola nahradená druhou. Keď som videl z diaľky dav zlých duchov, bol som pripravený kričať s hrôzou a blížiacim sa mučením. Takmer so slzami som prosil svojich spoločníkov:

Nie, prosím, nechodíme tam! Prosím vás, netreba!

Ty musíš prejsť cez toto všetko. Bud' statočný, modli sa. Toto je Božia vôľa.

Čoskoro som si uvedomil, že ide o mýtnicu lží a iných hriechov spojených s klamstvom.

No čo, klamár, budeš sa zodpovedať za svoje lži?

On je náš, nepochybne...

Spomínaš si túto lož, a túto? Spomínaš si, ako si podviedol toho človeka, a tohto? Spomínaš si, ako si klamal, aby si ulahodil svojim priateľom?

Spomínaš si na tento deň?

Nepovedal si tieto slová, aby si si urobil láskavosť u svojho šéfa, pokrytec?

Spomínaš si na tento sľub? On bol tvoj, klamár. A ty si ho nesplnil! Sľúbil si a nevyplnil!

Pamätáš si na tohto človeka? Ohováral si ho! Svojím falošným svedectvom si mu zničil jeho život na niekoľko rokov!

Pamätáš, ako si zutekal tu - utiekol si, nechajúc svojho priateľa v ťažkostiach!

A pamätáš si tento rozhovor? Oni sa spoliehali na teba, ale ty si oklamal každého, vyšiel víťazne a bol si ešte hrdý na vašu zručnosť klamať ostatným. Si rovnaký ako my, ty si jeden z nás!

Nech sám pozná, čím je. Nechajte ho nájsť samého seba, ak môže.

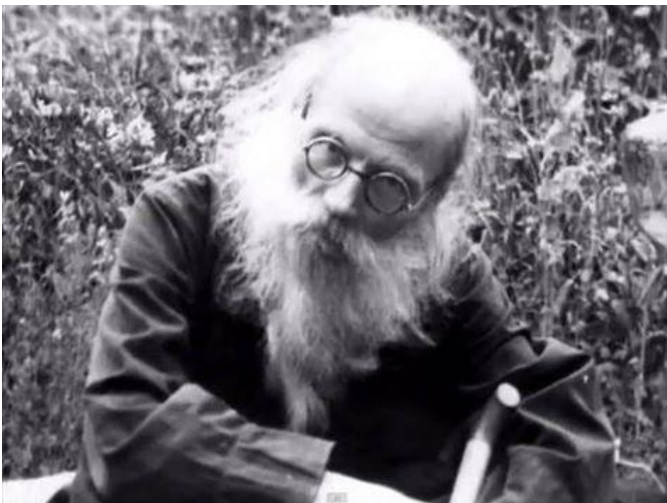
Zrazu som sa videl v miestnosti s nízkym stropom...

(pokračovanie)

Preklad: Ing. Branislav Šomodík

Poučenia svätých otcov

- Hodnota človeka je v tom, že môže mať všetko, čo mu je potrebné, lebo Boh Otec, ktorý ho stvoril, to má vo svojich rukách. Tragédia je však v tom, že človek nevie prosiť. My prosíme len vtedy, keď máme ťažkosti, a zároveň tak málo veríme, že môžeme získať to, o čo prosíme. A keď to nezískavame, potom Boha odsudzujeme a takto ideme až do krajnosti. Namiesto toho, aby sme verili, že môžeme získať to, o čo prosíme a namiesto toho aby sme dopredu za to i ďakovali, my prosíme, ale neveríme a potom reptáme. Je treba, aby sme prosili skrze modlitbu, to je náš „telefón“. Namiesto toho, aby sme trochu len počkali, my, ale slúchadlo skladáme a druhá strana už nemá ani možnosť, aby odpovedala.
Mních Mitrofan Chilandarec
Z knihy Duchovné rozhovory s chilendarskými mníchmi

- Keby sa ma dnes ktokoľvek opýtal: ako spasiť svoju dušu, ani by som veľmi dlho nerozmýšľal a povedal by som: vezmi na seba bremeno starostlivosti a starosti o blížneho! To preto, lebo každá duša, ktorá nepozná starosť o nikoho okrem seba samej, zahynie, lebo sa nachádza na hrane záhuby. Tam, kde ešte nie je neskoro, je treba

zachraňovať a spasíť svoju dušu práve opaterou a starosťou o blížneho.
Sv. Nikolaj Velimírovič

- Hospodin si praje spasíť každého človeka, nie každý človek však v skutočnosti spasený byť chce. Slovami chcú byť spasení všetci, ak príde rada na skutky, spásu odmietajú. Čím ju odmietajú?

Iste nie svojimi hriechmi, lebo v minulosti žili veľkí hriešnici ako lotor na kríži alebo ctihodná Mária Egyptská a mnohí ďalší. Tí učinili pokánie za svoje hriechy a Hospodin im odpustil a oni boli spasení. Hynie len ten, kto hreší a nečiní pokánie, a ešte sám seba vo svojich hriechoch ospravedľňuje.

To je ten najstrašnejší a najzhubnejší spôsob odpadnutia od Boha.

Hospodin hovorí: „Ja som prišiel prizvať k pokániu nie spravodlivých, ale hriešnikov.“

Čo pod tým máme rozumieť?

Božie slovo hovorí, že „niet spravodlivého, niet ani jedného...“ Všetci sú hriešni,

ale čím viac je človek svätý, tým viac hriechov vo svojom vnútri nachádza.

Hospodin preto prišiel prizvať hriešnikov k pokániu, a skrze toto pokánie spasíť tých, ktorí poznávajú svoje hriechy, kajajú sa z nich pred Hospodinom a prosia Ho o odpustenie.

Ale tých, ktorí svoje hriechy nevidia alebo samých seba ospravedľujú, Hospodin odmieta.

Tak Boh odvrhol a odsúdil ešte na zemi farizejov, ktorí sami seba považovali za spravodlivých alebo dokonca za vzor pro druhých. Aký hrozný je tento stav - ochraňuj od neho,

Bože, každého človeka!

Ctihodný Sisoj Veľký prosil anjelov, ktorí prišli pre jeho dušu, aby sa za neho pomodlili, aby mu Hospodin dal ešte čas ku konaniu pokánia. Ctihodný Pimen Veľký zase hovoril: „Verte bratia, kde bude satan, tam budem uvrhnutý i ja.“ A pri tom Pimen Veľký kriesil za svojho života i mŕtvych. Všetci služobníci Boží až do samej smrti oplakávali svoje hriechy ako svoj nezaplatený dlh pred Bohom....

Z listov duchovným deťom, igumen Nikon (Vorobjev)

- Ako horčičné zrno, ktoré je malé svojou veľkosťou, ale silné, veľké a mocné tým, čo dokáže,

keď je zasadené na malom mieste,
keď hneď púšťa mnoho výhonkov a potom až úplne vyrastie,
vo svojej korune môže schovať i vtákov – tak i viera v duši človeka, skoro činí tie
najväčšie diela.

Preto maj i ty vieru v Neho, aby si od Neho prijal vieru,
ktorá činí a koná nad ľudské možnosti.

Svt. Cyril Jeruzalémský

- Nikoho nesúď a ľudí neurážaj.

I keby ti neviem čo urobili,
nemaj v nenávisti nikoho.

Každý činí tak, ako bol naučený,
akú má povahu.

Nie mnohí vládnu láskavosťou, dobrotou a súdnosťou.

Ctihodný starec Jeroným Eginský

- Nenakladajte na seba viac, než dokážete uniesť. Spomeňte na to, že Boh svoje dary nedáva na základe donútenia, ale vtedy, keď to sám uzná.

Všetko, čo vám dáva, dostávate nezaslúžene, výhradne z Jeho milosrdenstva.

Sv. Nektarij Eginský, divotvorca

- Nie je nepochopiteľné, že byť kresťanom je ťažké a náročné,
že je to dokonca takmer nemožné.

Nikto si vedome nevyberá život, v ktorom čím spravodlivejšie a čestnejšie žije, tým
skôr umrie, a preto i kvôli tomu neustále a večne reptáme, snažíme sa život si
uľahčiť, ísť na kompromis so svojou kresťanskou vierou.

Chceme byť úspešnými i v tomto svete
a súčasne získať i život večný.

Ale raz bude treba učiniť voľbu:

bud' svetské šťastie, alebo večnosť.

Daj nám, Pane, silu ísť cestou kríža, lebo inej cesty pre kresťana niet.

Jeromonach Serafím (Rose)

- Ľudia sú premenliví ako
vietor.

Dnes sú s tebou, zajtra proti
tebe.

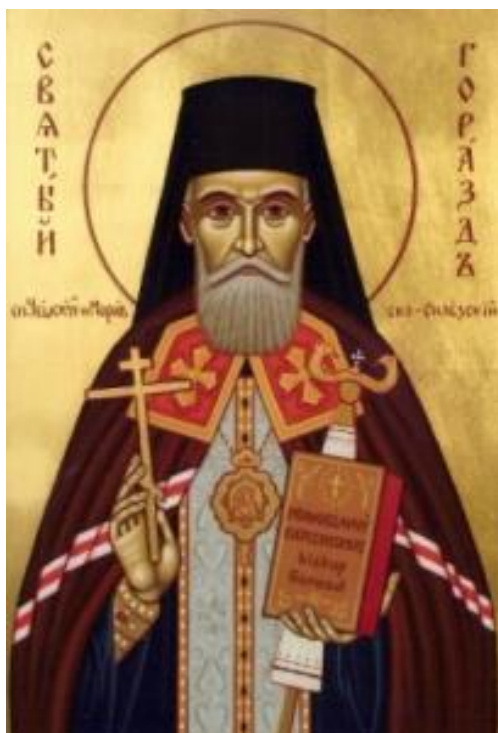
Kto môže zastaviť vietor a kto
sa môže zapáčiť svetu?

Otec Tadej Vitovnický

Básnické okienko

Svätý hieromartýr Gorazd II (Matej Pavlík + 1942)

*Svätý Gorazd, pastier skvelý
Bohatier je bratskej lásky
Závisťou drier odstránená
Ratolesť znovu vštepená*
Male stádo, viera práva
Opäť mala byť stíhaná
V hrozivej tme, ako v rohu
V stave vlčom, jak v brlohu
Svetlo malé odoláva
Neprehtne ho mrákava*

.....

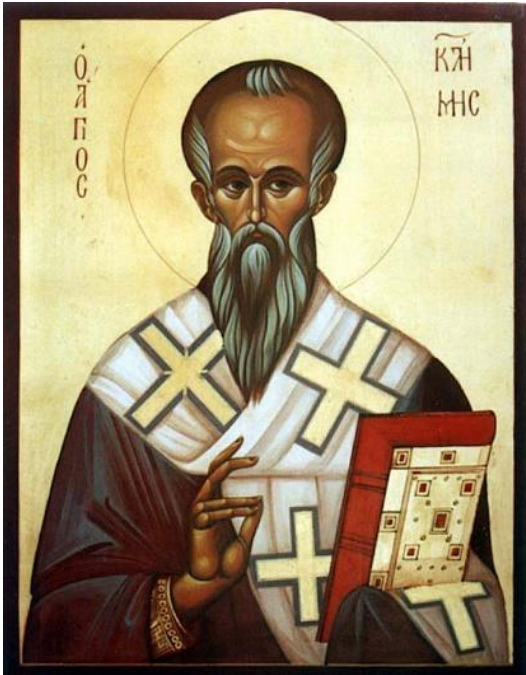
**Svätý Kliment archiepiskop Ochridský (+ 916)
Piatočíselníci (Pätopočetníci)***

*"Nadčlovek" podobný zveru
Čo v prekliatom má dôveru
Junák veľký, človek malý
Padá spupnosťou obranný
Vodcom-zvodcom pohrdaný.*

*Svätý Gorazd víťaz mravný
Dobrý pastier, vierou silný
Skrz stáda sa prevzal viny
Svätý Gorazd v Bohu slávny
Archijerej pravoslávny
Čo len v Bohu mal nádeje
Dnes na nebi, stále bdeje*

*Svätá pomoc, modlitbami
Proti zvodu, podlej zbrani
Raduj že sa Hrubá Vrbka!
Tvoj výhonok ozlatený
Do nebies je vyvýšený!*

Zr. 2014, psd

*Piatočíselníci, Boží povolníci
 Evanjeliového medu výdatní nosiči
 Diaľ bieleho sveta zvestovali vieru
 Pokiaľ nepristali k sinému jazeru
 By s väčším úsilím stadiaľ pracovali
 Horký ľudský život Pánom osládzali
 Kliment, archijerej, pravý Boží sluha
 Čo vytrpel mnoho múk a hanobenia
 Skrz Ochrida stál jak Christova zástava
 A s ním svätý Naum, Angelar a Sáva
 Taktiež svätý Gorazd - Piatočíselníci
 Všetci Boží ľudia, Boží robotníci
 Vyše tisíc rokov, na nebesiach, živí
 Tisíc rokov ako, národ sa im diví
 Snahy nešetřili, národy krstili
 Slávou ovenčení, že Boha ľúbili
 Ochrid chráni slávu Piatočíselníkov
 Slovanom sú oni hrdosťou a pýchou ...*

.....

*hymna z "Ochridského Prologu" sv.
 vladyku Nikolaja (Velimíroviča)*

ochridského a žičského, pre 27.07. (po
 juliánskom) t. j. 9.08. po 'novom' preložil:
 psd

.....

* Učeníci sv. Cyrila a Metóda

PREOBRAZENIE

*Tam kde raz Izrael porazil Sisaru
 Ráčilo sa tam aj Nebeskému Cáru
 Na modlitby pôjst' a na nočné bdenia
 By ukázal slávu Svojho Premenenia
 I utvrdil vieru svojim prívržencom
 V trvalé víťazstvo, Jeho jak Víťaza
 A to božské svetlo zo Seba uvoľnil
 Nim Tábor osvietil, hustý mrak rozohnal
 Svetlosť čo v Sebe tak dlho zdržiaval
 Od ktorej aj svetu po trochu rozdával
 Lúčmi ho teraz už rozptýlil výdatne*

Preradostné lúče, lúče potešenia
Človečnosti žiar dal, nebu objavenie
A zemi i ľudom Božiu spravodlivosť
Nech nebo uvidí svoje Zastúpenie
A nech zem spozná Božie Vykúpenie.

.....

/ Mt. 17; Mk. 9. 2-13; Lk. 9. 28/

.....

Z Ochridského Prológu Sv. Nikolaja
Velimíroviča pre 6.08, t. j. 19.08. po
juliánskom. Preložil zo srbčiny, psd

.....

Uspenie * /Nanebovzatie/ Presvätej Bohorodičky

Pán Všemocný takto káže:

Z tvojho srdca Deva čistá
Živá voda nech potečie
By žízniví pili Christa
Zdroj výronný živototvorný
Tebou všetci sme honosní!
Nechže smädní Christa pijú
Horkí Ním sa osládzajú
Slepí nech sa Ním umyjú
A žalostní žiale liečia.
Zdroj výronný životonosný
Tebou všetci sme honosní!

Z večnosti nám nápoj stíha
Za čias sucha potok rozlial
A opäť sa k nebu dvíha
Unavený svet sa okrial.
Zdroj výronný živototvorný
Tebou všetci sme honosní !p
Sláva, Tebe, ó, Prečistá
Sláva, Tebe, Bohomati
Živého nám dávaš Christa
Živú vodu blahodati.
Zdroj výronný živototvorný,
Tebou všetci sme honosní!

.....

" Ochridský prológ" sv. vladyku Nikolaja
Velimíroviča pre 15.08: t. j. 28.08., preklad
zo srbčiny, psd....

Z našej cirkevnej obce – leto 2017

júl, letný detský tábor na Lunterovom ranči v Kráľovej

svätá liturgia pod holým nebom v Kráľovej

Odpustová slávnosť
v Holiči, 5. august

NEPREHLIADNITE

„Kto skúpo rozsieva, skúpo bude aj žať; kto však hojne rozsieva, hojne bude aj žať. Každý (nech dá), ako si umienil v srdci, nie z neochoty alebo z prinútenia; lebo ochotného darcu miluje Boh.“

(Druhý list apoštola Pavla Korinským 9, 6-7)

Zbierka na stavbu chrámu v Banskej Bystrici:

Bankové spojenie:

IBAN: SK82 0900 0000 0051 0922 4043

OZNAM

Všetkým sympatizantom pravoslavia oznamujeme, že nedeľné sv. liturgie sa v Banskej Bystrici a Zvolene konajú striedavo. Jednu nedeľu v Banskej Bystrici v Dome Slovenského misijného hnutia na Skuteckého ulici č. 4 (oproti bývalému kinu Hviezda) so začiatkom o 9:00 hodine a ďalšiu nedeľu v kaplnke zvolenského zámku vo Zvolene so začiatkom o 8:45 hodine. Všetky sviatočné bohoslužby (utrene, večierne, sv. liturgie), ktoré prípadnú na ktorýkoľvek deň v týždni okrem nedele, sa konajú vo vojenskej kaplnke veliteľstva vzdušných síl vo Zvolene na ulici Jána Jiskru 10. Raz za dva mesiace sa koná svätá Liturgia aj v kaplnke na zámku vo Víglaši. Ďalej všetkým záujemcom o duchovné rady, duchovné usmernenie, zodpovedanie otázok v oblasti duchovného života, či bližšie informácie o bohoslužbách odporúčame, aby kontaktovali duchovného cirkvených obcí cestou e-mailu: marek.ignacik@gmail.com alebo na telefónnom čísle: 0903 824 426. K dispozícii je naša nová stránka a to: www.pcozvbb.sk

Informácie o našom občasníku, možnosti jeho odoberania či prispievania doň dostanete na telefónnom čísle redaktorky časopisu: 0903 170 583.

Zodpovedná:

Redaktorka: Mgr. Jana Tomášová, Jesenského 16, 974 01 Banská Bystrica, e-mail: jankasom@szm.com

www.pravoslavie.sk